

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 29.09.2025 nr 1-4/25/4275;
KLIM/25-1064/-1K
Meie 21.10.2025 nr 1.1-11/4248-2

**Atmosfääriõhu kaitse seaduse,
keskkonnatasude seaduse ja
riigilõivuseaduse muutmise seadus**

Austatud härra minister

Rahandusministeerium kooskõlastab atmosfääriõhu kaitse seaduse, keskkonnatasude seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) järgmiste märkustega.

1. Eelnõuga täiendatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi AÕKS) § 83 lõikes 6 toodud tegevusi, mille korral võib toimingu tegemise ja sellekohase dokumendi väljastada keskkonnaotsuste infosüsteemi vahendusel automatiseeritult ehk ametniku sekkumiseta.

Arusaadav, et selle eesmärgiks on ameti töökoormuse vähendamine, kuid siit tekib üldine juriidiline probleem - kuna tegemist on haldusotsustega, võib see riivata isiku õigusi ja vabadusi ning eeldada sisulist kaalumist. Seletuskirja kohaselt on muudatus mõeldud sisulist kaalumist mittevajavateks standardolukordadeks, mille korral on taotlus võimalik rahuldada, ilma et oleks vaja lisainfot. Samas eelnõus ei ole seda märgitud, vaid automatiseeritud otsuse tegemise aluseks on üksnes tingimus, et toimingu eeldusi on võimalik automaatselt kontrollida (ehk automaatsele otsusele eelneb automaatne toimingu eelduste kontroll). Leiame, et eelnõus tuleks selgelt välja tuua toimingud või load, mida võib teha või anda automatiseeritult, st mille puhul on eelnõu loomisel analüüsitud automaatse otsuse tegemise võimalikkust või kui neid mitte välja tuua, siis asjaolud, mida tuleb automaatse haldusmenetluse puhul arvesse võtta (nt olemas on piisavad andmed, arvamusi ega vastuväiteid ei ole vaja ära kuulata ning olemasolevatest andmetest ei kalduta kõrvale, otsustusprotsess on isikule ettenähtav ja arusaadav, ei kahjustata kolmanda ja huvitatud isiku õigusi ega huve) ja mis juhul automaatsed haldusmenetlust kasutada ei saa (nt kui õiguslik alus sisaldab määratlemata õigusmõistet või mõiste sisu ei ole normi põhjal üheselt mõistetav, haldusorganil on kaalutusõigus, hindamisvõimalus vms).

Seletuskirja mõjude osas on välja toodud üksnes fakt, et registreeringu menetlemisel keskkonnaotsuste infosüsteemis võimaldatakse ka automatiseeritud lahendusi, kuid mõjusid sellele ei ole analüüsitud, et saaks veenduda, et tingimused või olukorrad võimaldavad haldusmenetlust automatiseeritult läbi viia.

2. Eelnõuga täiendatakse AÕKS-i §-ga 86¹, milles sätestatakse registreeringu üleandmine. Ka siin ei ole sätestatud, mis olukordades ja kellele seda teha võib. Seletuskirja kohaselt võib üleandmine olla näiteks vajalik ettevõtete ühinemisel, jagunemisel, pankrotivara ostmisel vms juhul. Selleks, et käitajal oleks võimalik kasutada registreeringuga antud õigusi ja täita registreeringuga sätestatud kohustusi, peab registreering olema vormistatud selle käitaja nimele, kes käitab heiteallikaid. AÕKS § 86¹ lõikes 3 sätestatakse, et kui ühise taotluse tegemine ei ole põhjendatud asjaoludel võimalik, siis esitab registreeringu taotleja omandi- või kasutusõiguse üleandmist tõendavad dokumendid. Seega, kas registreeringu üleandmise aluseks ongi omandi- või kasutusõiguse üleandmine?

3. Seletuskirjas tuuakse välja, et seadus ei suurenda halduskoormust, kuid samas rakendusaktiga (keskkonnaministri 14. detsembri 2016. a määrus nr 68 „Keskkonnakaitseloa omaja välisõhu saastamisega seotud aastaaruande andmekoosseis ja esitamise kord“) nähakse ette paikse heiteallika käitaja registreeringut omava käitaja aastaaruande esitamise kohustus üks kord aastas senise üks kord kolme aasta jooksul. Seletuskirjast ei selgu selle muudatuse vajaduse põhjendus. Tuleks lisada põhjendus, miks aruandlussagedust suurendatakse ja mis selle vajaduse tingib. See on oluline, sest halduskoormuse vähendamine on praegu Eestis prioriteet ja igasugune aruandluskoormuse suurendamine peab olema väga hästi põhjendatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Marge Kaskpeit 5885 1423
Marge.Kaskpeit@fin.ee

Karoli Niilus 5885 1381
Karoli.Niilus@fin.ee

Velda Buldas 611 3622
Velda.Buldass@fin.ee